

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

**Wielkopolski
Fundusz Rozwoju**
Spółka Samorządu Województwa Wielkopolskiego

Wielkopolski Fundusz Rozwoju

Spółka Samorządu Województwa Wielkopolskiego

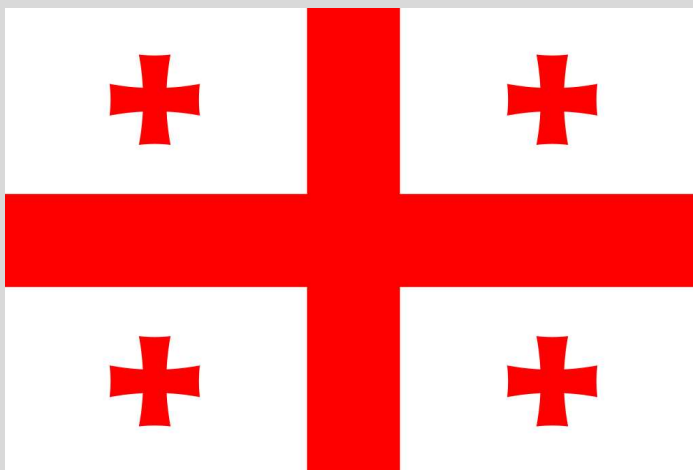
GRUZJA

DESK RESEARCH

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	2
2. POWODY, DLA KTÓRYCH WARTO INWESTOWAĆ W GRUZJI	3
3. GŁÓWNE WSKAŹNIKI EKONOMICZNE	4
4. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA	5
5. HANDEL MIĘDZYNARODOWY	7
6. DOSTĘP DO RYNKU DLA POLSKICH TOWARÓW I USŁUG	12
7. SYSTEM PODATKOWY I ZACHĘTY DLA BIZNESU	13
8. PROCES ZAKŁADANIA DZIAŁALNOŚCI	16
9. LEGALIZACJA DOKUMENTÓW	17
10. WYBRANE IMPREZY TARGOWE	18
11. ANALIZA SWOT	19
12. WAŻNE KONTAKTY	21

Gruzja (gruz. საქართველო, trb. Sakartwelo) to niewielki kraj położony na Kaukazie Południowym, w zachodniej części lądowego przesmyku łączącego Europę z Azją pomiędzy Morzem Czarnym i Kaspijskim. Graniczy z Rosją, Azerbejdżanem, Armenią i Turcją. Zachodnią granicę wyznacza wybrzeże Morza Czarnego.

[illegible]

Głównymi bogactwami naturalnymi są zasoby hydroenergetyczne, rudy miedzi, złoża metali nieszlachetnych (gł. mangan) i węgla. Lasy stanowią ok. 40% powierzchni kraju. Ze względu na położenie jest ważnym obszarem tranzytowym ropy i gazu. Podstawą gospodarki gruzińskiej jest uprawa owoców cytrusowych, winogron, herbaty, orzechów laskowych, warzyw i trzody chlewnej. Kraj znany jest z produkcji wina i wód mineralnych.

Największym miastem Gruzji jest Tbilisi. To główne centrum naukowe, przemysłowe i kulturalne kraju. Na zachód od Tbilisi, w odległości 221 km, znajduje się Kutaisi – trzecie co do wielkości miasto Gruzji, będące stolicą zachodniego regionu Imeretii. Istotną rolę w kraju odgrywa także nadmorska miejscowość Batumi położona na wybrzeżu Morza Czarnego. To drugie co do wielkości miasto Gruzji pełni funkcję stolicy regionu Adżaria, autonomicznej republiki w południowo-zachodniej Gruzji.

- **Stolica:** Tbilisi, siedzibą sądu konstytucyjnego jest Batumi
- **Powierzchnia:** 69,7 tys. km², w tym poza kontrolą Tbilisi Abchazja 8,55 tys. km² i Osetia Płd. 3,9 tys. km²
- **Liczba ludności:** 3,72 mln mieszkańców² (w tym stolicę zamieszkuje ok. 1,2 mln mieszkańców)
- **Języki urzędowy:** gruziński
- **Waluta:** gruziński Lari (GEL), średni kurs 1 GEL = 1.3084 PLN³

³ www.nbp.pl/Kursy/KursyB.html

- **Religia:** ponad 80% mieszkańców Gruzji deklaruje przynależność do Gruzińskiego Kościoła Prawosławnego, około 9% obywateli to muzułmanie, 4% należy do Ormiańskiego Kościoła Apostolskiego, 2% do Rosyjskiej Cerkwi Prawosławnej
- **Ustrój polityczny:** demokracja parlamentarna; głową państwa jest prezydent wybierany w wyborach bezpośrednich na pięcioletnią kadencję
- **Podział administracyjny:** 9 regionów, dwie autonomiczne republiki – Adżaria i Abchazja oraz miasto wydzielone Tbilisi. W sumie w Gruzji są 54 miasta, 4 mają status autonomicznych („self-governing”)
- **Strefa czasowa:** GMT+4
- **Gruzja jest członkiem:** ONZ, WTO, Rady Europy, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), Organizacji na rzecz Demokracji i Rozwoju (GUAM), Organizacji Współpracy Gospodarczej Państw Morza Czarnego, Europejskiej Organizacji ds. Bezpieczeństwa Żeglugi Powietrznej (Eurocontrol), Wspólnoty Demokratycznego Wyboru i Azjatyckiego Banku Rozwoju. Od 2014 r. Gruzja jest krajem stowarzyszonym z Unią Europejską, a od 2016 r. jest członkiem strefy wolnego handlu z Unią Europejską.

1. POWODY, DLA KTÓRYCH WARTO INWESTOWAĆ

- ✓ Strategiczne położenie. Ważne ogniwo korytarza transportowego TRACECA łączącego Europę z Turcją, Armenią, Azerbejdżanem aż po Azję Środkową.
- ✓ Nakierowana na zrównoważony rozwój polityka rządu. Liberalny system podatkowy przyciągający zagranicznych inwestorów.
- ✓ Będąc członkiem WTO, najważniejszym priorytetem w polityce zagranicznej jest dalsza liberalizacja handlu i jeszcze większa integracja z wiodącymi światowymi rynkami.
- ✓ Prosty system podatkowy, niskie podatki oraz zachęty inwestycyjne.
- ✓ Zorientowana na usługi polityka celna – odprawa celna nawet w 20 minut, 90% towarów wolnych od taryf importowych, brak ograniczeń ilościowych.
- ✓ Przepisy prawne przyjazne przedsiębiorcom. Przeprowadzane reformy legislacyjne i instytucjonalne w celu zapewnienia lepszych usług publicznych, otwartej i uczciwej konkurencji, właściwej ochrony praw własności intelektualnej.
- ✓ Kraj otwarty na inwestycje, nie ma żadnych utrudnień w prowadzeniu biznesu przez obcokrajowców. Agencja Enterprise Georgia prowadzi intensywną kampanię, aby ściągnąć zagranicznych inwestorów do przyjazdu do Gruzji.
- ✓ Brak ograniczeń w zakresie lokowania bezpośrednich inwestycji w Gruzji.
- ✓ Układ o stowarzyszeniu, obejmujący pogłębioną i kompleksową umowę o wolnym handlu (DCFTA) eliminuje bariery taryfowe i pozataryfowe w handlu z UE.
- ✓ Wykształcona, wykwalifikowana i konkurencyjna cenowo siła robocza (w 2018 r. średnie miesięczne zarobki na poziomie 1068,3 GEL, a w 2019 r. 1204 GEL⁴).
- ✓ Niskie koszty mediów, tania energia – aż 80% energii pochodzi z wody.
- ✓ Cztery specjalne strefy przemysłowe (Free Industrial Zones: Poti, dwie w Kutaisi, jedna w Tbilisi).

⁴ www.geostat.ge/en/modules/categories/39/wages

3. GŁÓWNE WSKAŹNIKI EKONOMICZNE⁵

PKB (2019) → 17,7 mld USD

(2018) → 17,6 mld USD

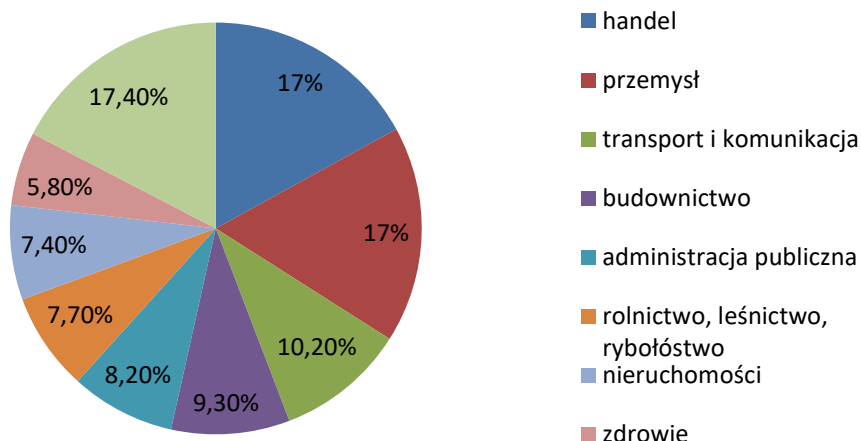
Wzrost PKB (2020) → prognozowane – 4,8%

(2019) → 5,1%

(2018) → 4,8%

Chociaż Bank Światowy (Global Economic Prospects Report) przewidywał wzrost gospodarczy Gruzji na poziomie 5% w latach 2019-2021, pandemia Covid-19 zmieniła te prognozy. Według opublikowanej przez Bank Światowy aktualizacji „Fighting COVID-19 Europe and Central Asia” wzrost realnego PKB Gruzji spowolni gwałtownie, osiągając prawie zerowy procent w 2020 r. Zostanie to częściowo wyhamowane przez bodziec fiskalny około 2% PKB, w tym przyspieszenie wydatków kapitałowych, odroczenie podatków, przyspieszone zwroty podatku VAT i wsparcie sektorowe dla najbardziej poszkodowanych przedsiębiorstw, a także wyższe wydatki socjalne. Oczekuje się, że spowoduje to wzrost deficytu fiskalnego do około 5,2% PKB w 2020 r.

Wykres 1: Struktura PKB w Gruzji

Źródło: Schemat opracowany na podstawie danych przesłanych przez MSZ Gruzji.

PKB per capita PPP (2019) → 4763 USD

(2018) → 4722 USD

Inflacja (2018) → 2%

(2019) → 4,9%

W skali roku inflacja CPI w marcu 2020 r. wyniosła 6.1%

W skali roku inflacja CPI w marcu 2019 r. 3,7 %

W skali miesiąca inflacja w marcu 2020 r. -0,7%, (w marcu 2019 r. -1.0%)

Inflacja bazowa kształtuje się na poziomie 3,7% w marcu 2020 r.

Pozycje w rankingach:

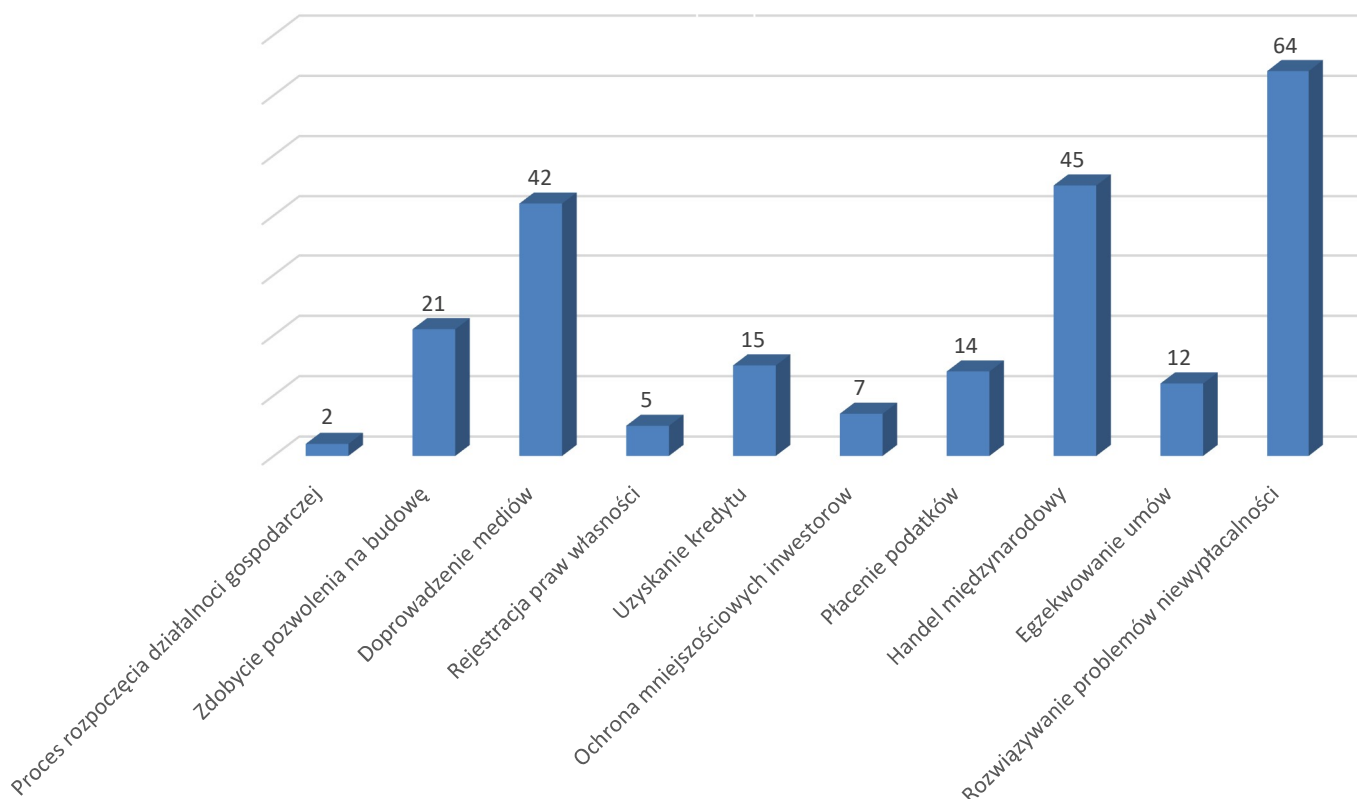
Index of Economic Freedom 2020 = 12/180

Corruption Perceptions Index 2019 = 44/180

Klasyfikacja OECD (0-7) = 6

⁵ Na podstawie m.in.: Informatora Ekonomicznego MSZ, www.informatorekonomiczny.msz.gov.pl/pl/azja/gruzja, danych przesłanych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Gruzji i ZBH w Tbilisi.

Wykres 2: Ranking łatwości prowadzenia biznesu w Gruzji

Źródło: Zestawienie opracowane na podstawie raportu Banku Światowego, „Doing Business 2020 – Economy Profile Georgia”. W badaniu uwzględniono 190 gospodarek, a wyższa pozycja w rankingu wskazuje lepsze, zazwyczaj prostsze, przepisy regulujące sprawy związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa oraz silniejszą ochronę własności przez prawo. W sumie Gruzja otrzymała wynik 83,7 co dało jej pozycję 7. To skok o aż 112 pozycji od 2005 r.

4. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA

Sieć drogowa wynosi 20,392 km. Autostrada wschód-zachód (E60) to strategiczna trasa tranzytowa między Europą a Azją Środkową. Po zakończeniu prac budowlanych i remontowych na większości odcinków będzie miała cztery pasy, co zdecydowanie zwiększy jej przepustowość i umożliwi sprawny przejazd około 50 tys. pojazdów dziennie.

W Gruzji funkcjonują trzy międzynarodowe **lotniska cywilne** w: Tbilisi, Kutaisi oraz Batumi oraz małe lotniska cywilne w Mestii i Ambrolauri. Z Polski są regularne bezpośrednie połączenia z Warszawy do Tbilisi (PLL LOT) oraz sezonowe z Warszawy, Katowic, Poznania, Krakowa, Gdańska i Wrocławia do Kutaisi (Wizz Air). Uruchamiane są także rejsy czarterowe do Batumi.

Gruzińskie koleje operują na szerokim rozstawie szyn – 1520 mm. Główna linia kolejowa łączy porty w Batumi i Poti z Tbilisi i dalej z Armenią i Azerbejdżanem. Od niej odgałęziają się linie m.in. w kierunku Zugdidi, Achalcyche, Telawi. Linia kolejowa w kierunku Rosji przez separatystyczną Abchazję jest nieczynna.

W 2017 r. uruchomiono linię kolejową **Baku-Tbilisi-Kars**, czyli połączenie Azerbejdżanu przez Gruzję z Turcją, jako alternatywę dla wolniejszego transportu drogą morską. Linia skraca czas wysyłki z 35 do 15-17 dni i odległość z Europy do Azji o 6800-7500 km. Jej całkowita długość wynosi 826 km, a przepustowość początkowo ma wynosić 6,5 mln ton rocznie, docelowo nawet 17 mln ton. Jest to pierwsze połączenie kolejowe z Turcją i dalej z Europą. Linia kolejowa Baku-Tbilisi-Kars jest częścią Nowego Jedwabnego Szlaku – wielkiego projektu logistycznego, który ma za zadanie zbliżyć Azję z Europą oraz Afryką.

Korytarz transportowy „Lapis lazuli”⁶ – 15 listopada 2017 r. Afganistan, Turkmenistan, Azerbejdżan, Gruzja i Turcja podpisały umowę o współpracy tranzytowej i transportowej, której celem jest stworzenie trasy transportu między tymi krajami w celu zapewnienia szybkiego ruchu towarowego. Pierwszą wysyłkę 175 ton ładunku (afgańskie produkty z bawełny, suszonych owoców i sezamu) zainaugurował prezydent Afganistanu w Heracie w Afganistanie 13 grudnia 2018 r.

Na wybrzeżu Morza Czarnego funkcjonują cztery porty: Poti (promowo-towarowy), Batumi (promowo-towarowy), Kulewi (naftowy) i Supsa (naftowy-eksportowy).

Poti to największy port Gruzji i aktualnie drugi na Morzu Czarnym. Obsługuje obecnie około 80% ruchu kontenerowego Gruzji. Działa jako strefa wolnego handlu, co sprawia, że jest naturalnym punktem tranzytowym m.in. dla przesyłek kierowanych do Azji Środkowej. Około 70% przeładunku trafia obecnie do Armenii i Azerbejdżanu.

Agencja rządu Stanów Zjednoczonych OPIC zainwestuje 50 mln USD w nową infrastrukturę portu. Grupa OPIC i PACE Georgia – największa firma transportowa w Gruzji, podpisały umowę 4 lutego 2019 r. zgodnie, z którą Grupa Pace otrzymała dofinansowanie na rozwój nowego wielofunkcyjnego terminala morskiego. Całkowity koszt projektu wynosi 120 mln USD. Nowy terminal będzie zlokalizowany na 25 hektarach. Zgodnie z założeniami wykonane zostaną prace pogłębiarskie do głębokości 12 m, co spowoduje, że port będzie w stanie przyjąć statki o długości do 253 m i udźwigu do 50 tys. ton. W przyszłości, po zbudowaniu falochronu na północ od portu, obszar wodny osiągnie głębokość 15 m, co pozwoli terminalowi obsługiwać jeszcze większe jednostki – nawet do pojemności 60 tys. ton.

Port w Batumi – władze próbują zdywersyfikować działalność w porcie. Obecnie budowany jest nowy terminal, w którym będzie można przechowywać do 60 tys. ton nawozów mineralnych. Trammo – amerykańska korporacja wspólnie z Wondernet Express, międzynarodową firmą logistyczną zainwestuje około 20 milionów USD. Nowa inwestycja przyczyni się do wzrostu gospodarki regionu Adżaria oraz całego kraju.

Port „Anaklia” – nowy port głębinowy będzie mógł przyjmować statki towarowe typu PANAMAX o dużej pojemności, a obrót towarowy wyniesie 100 mln ton suchego ładunku rocznie. Budowa portu została oficjalnie uruchomiona 24 grudnia 2017 r. Prawa do budowy przyznano „Anaklia Development Consortium”, jednak konsorcjum nie wywiązało się z szeregu zobowiązań wynikających z umowy. W rezultacie sporu pomiędzy Anaklia Development Consortium a Rządem, ten drugi w styczniu 2020 r. ogłosił decyzję o rozwiązaniu umowy. Rząd deklaruje wolę kontynuacji projektu po wyborze nowych partnerów w przetargu, który ma dopiero zostać ogłoszony.

Niezwykle istotny dla dalszego rozwoju kraju będzie szlak transportowy otwierający dostęp do krajów Zatoki Perskiej. **Persian Gulf – Black Sea Corridor** ma na celu rozwój transportu towarów drogą lądową i morską między Iranem, Armenią, Azerbejdżanem, Gruzją, Bułgarią i Grecją. W dniach 26–27 października 2017 r. w Tbilisi odbyła się trzecia runda negocjacji w sprawie projektu, kolejna w Teheranie w dniach 5-6 sierpnia 2019 r.

W kontekście Polski ważny jest projekt Korytarza Południe-Zachód. Głównym jego celem jest realizacja transportu towarów między krajami UE a Indiami (Indie – Zatoka Perska – Iran – Azerbejdżan – Gruzja – Ukraina – Polska – Europa). Według szacunków dostawa towarów przez ten korytarz odbywa się w ciągu 12 dni, a czas spędzony na alternatywnych trasach wynosi 35-37 dni. Obecnie prowadzona jest intensywna polityka rozwoju transportu towarów suchych i kontenerowych wzdłuż trasy, a dla wygody klientów opracowano jednolite taryfy i jednolite dokumenty.

Warto dodać, że jednym z kluczowych wyzwań jest rozwój nowoczesnych centrów logistycznych, które zwiększą potencjał tranzytowy. Szacuje się, że centra stworzą ponad 800 nowych miejsc pracy i przyciągną więcej inwestorów zagranicznych do Gruzji. Na podstawie studium wykonalności zidentyfikowano dwie najlepsze lokalizacje we wschodniej (Tbilisi) i zachodniej (Kutaisi) części Gruzji.

5. HANDEL MIĘDZYNARODOWY

Gruzja ma podpisane umowy o wolnym handlu z UE, Europejskim Stowarzyszeniem Wolnego Handlu – EFTA (Norwegia, Szwecja, Islandia, Lichtenstein), Wspólnotą Niepodległych Państw (CIS), Wielką Brytanią, Turcją i Chinami. Zamierza negocjować w najbliższej przyszłości umowy ze Stanami Zjednoczonymi, Izraelem, Indiami, Indonezją i krajami regionu Zatoki Perskiej.

Obecnie korzysta z systemu preferencji (GSP) z USA, Kanadą i Japonią. Ponadto Gruzja i Indie przeprowadziły wspólne studium wykonalności dotyczące umowy o wolnym handlu w 2017 r. i podpisały protokół w dniu 11 stycznia 2019 r. Dwustronne negocjacje w sprawie umowy rozpoczną się w najbliższym czasie.

W okresie styczeń-marzec 2020 r. obroty handlowe spadły o 2,7% w porównaniu do ubiegłego roku i wyniosły 2,77 mld USD. Dla porównania w 2019 r. obroty handlowe wzrosły o 2,7% w stosunku do poprzedniego i wyniosły 12,89 mld USD. Ta tendencja widoczna była też w latach wcześniejszych – w 2018 r. wzrosły o 17% w porównaniu do 2017 r. i wyniosły 12,49 mld USD, a w 2017 r. o 13,5% w porównaniu do 2016 r. i wyniosły 10,7 mld USD⁷.

Tabela 1: Bezpośrednie inwestycje zagraniczne (ang. foreign direct investment – FDI)

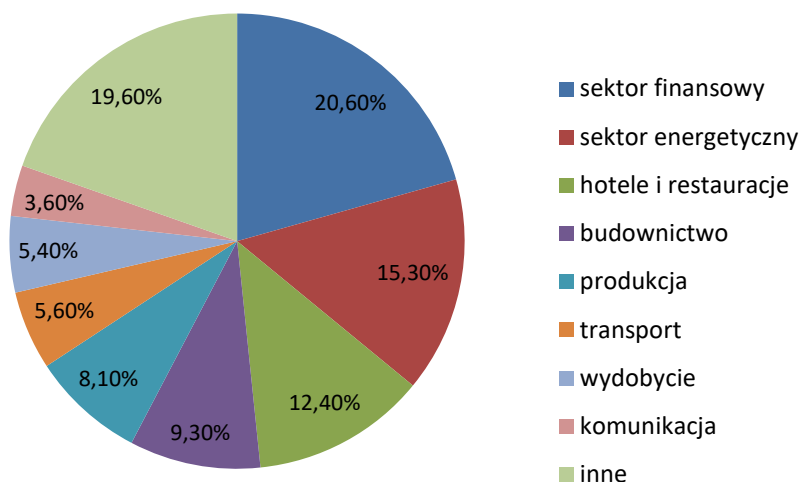
Rok	Bezpośrednie inwestycje zagraniczne	Reinwestycje zysków
2019 r. (dane wstępne)	1,267 mld USD	612,5 mln USD
2018 r.	1,27 mld USD	437,2 mln USD
2017 r.	1,96 mld USD	616,6 mln USD

Źródło: Tabela opracowana na podstawie danych z MSZ Gruzji.

⁶ Nazwa związana z minerałem (lazurytem), który w starożytności był jednym z głównych towarów eksportowanych z Azji Środkowej na Bliski Wschód, do Europy i Północnej Afryki.

⁷ Dane otrzymane z Ministerstwa Spraw Zagranicznych Gruzji.

Wykres 3: Obszary reinwestycji w Gruzji

Źródło: Na podstawie danych z MSZ Gruzji.

W 2019 r. (dane wstępne) import spadł o 0,8% w porównaniu do 2018 r. i wyniósł 9,06 mld USD.

W 2018 r. import wzrósł o 15% i wyniósł 9,14 mld USD. Tendencje wzrostowe można też zaobserwować w roku poprzednim – w 2017 r. import wzrósł o 8,9% i wyniósł 7,94 mld USD.

Import towarów w 2018 r. ogółem 9,14 mld USD, w tym z⁸:

1. Turcji – 1,47 mld USD (16%)
2. Rosji – 934 mln USD (10%)
3. Chin – 834 mln USD (9,1%)
4. Azerbejdżanu – 593 mln USD (6,5%)
5. Ukrainy – 515 mln USD (5,6%)
6. Niemiec – 431 mln USD (4,7%)
7. Stanów Zjednoczonych – 360 mln USD (3,9%)
8. Armenii – 335 mln USD (3,7%)
9. Francji – 263 mln USD (2,9%)
10. Włoch – 231 mln USD (2,5%)

...

Polski – 143 mln USD (1,6%)**Najczęściej importowane towary:**

- paliwa mineralne, oleje, produkty ich destylacji
- maszyny, urządzenia, pojazdy
- produkty farmaceutyczne
- meble
- zboża
- kosmetyki

Eksporterzy wysyłający do Gruzji swoje produkty muszą posiadać cztery dokumenty (faktura, zgłoszenie celne, list przewozowy, czyli tzw. CMRka oraz świadectwo pochodzenia).

⁸ Na podstawie danych ze strony www.tradingeconomics.com/georgia

W 2019 r. (dane wstępne) eksport wzrósł o 12,4% w porównaniu do 2018 r. i wyniósł 3,77 mld USD. W 2018 r. eksport wzrósł o 22,7% w porównaniu do 2017 r. i wyniósł 3,36 mld USD. Podobną zwyżkową tendencję można zaobserwować w 2017 r. – eksport wzrósł o 29,5% w porównaniu do 2016 r. i wyniósł 2,74 mld USD.

Eksport towarów w 2018 r. ogółem 3,36 mld USD, w tym do⁹:

1. Azerbejdżanu – 502 mln USD (5%)
2. Rosji – 437 mln USD (13%)
3. Armenii – 279 mln USD (8,3%)
4. Bułgarii – 259 mln USD (7,7%)
5. Turcji – 233 mln USD (7,0%)
6. Chin – 198 mln USD (5,9%)
7. Ukrainy – 175 mln USD (5,2%)
8. Stanów Zjednoczonych – 160 mln USD (4,8%)
9. Kazachstanu – 90,8 mln USD (2,7%)
10. Uzbekistanu – 80,5 mln USD (2,4%)

....

Polski – 15,3 mln USD (0,46%)

Najczęściej eksportowane towary:

- rudy metali, żużel i popiół
- napoje alkoholowe i ocet
- stal
- tytoń i zamienniki
- owoce, orzechy

Gruzja oferuje atrakcyjne możliwości inwestycyjne, w tym szczególnie w sektorze produkcji, rolnictwie i przetwórstwie spożywczym, hotelarstwie i nieruchomościach, energetyce, logistyce, IT, BPO (outsourcingu procesów biznesowych).

Produkcja

Przemysł spożywczy i podstawowe produkty metalowe stanowią największą bazę przemysłową Gruzji, podczas gdy sprzęt elektroniczny, farmaceutyki, tworzywa sztuczne są najszybciej rozwijającymi się gałęziami. Co ważne, fabryki i firmy produkcyjne działające w Gruzji mogą skorzystać z wdrażanej polityki substytucji importu.

Możliwości inwestycyjne są szczególnie w sektorach:

- produkcji odzieży, obuwia i torebek
- motoryzacji i lotnictwa – części i komponenty
- produkcji mebli i papieru
- produkcji farmaceutyków
- produkcji materiałów budowlanych
- produkcji tworzyw sztucznych
- przetwórstwa spożywczego – pomidory, jabłka, ogórki, ziemniaki, owoce pestkowe, owoce cytrusowe, oliwa z oliwek, inne owoce i warzywa.

⁹ Na podstawie danych ze strony www.tradingeconomics.com/georgia

Sektor rolniczy

Rolnictwo jest jednym z kluczowych sektorów gruzińskiej gospodarki o istotnym potencjale dalszego rozwoju. Możliwości biznesowe są w uprawie orzechów laskowych, jabłek, jagód, wiśni, mandarynek, brzoskwiń, owoców kaki, ogórków, pomidorów, cebuli, marchwi, sałat, ziemniaków, wołowiny, wieprzowiny, mięsa drobiowego, ryb słodkowodnych, miodu, herbaty, pszenicy i produktów mlecznych.

Inwestorzy będą wspierani przez Agencję Rolnictwa i Rozwoju Wsi (ARDA) w ramach następujących działań:

- program Plant The Future
- program rehabilitacji plantacji herbaty
- program promocji produkcji rolnej
- preferencyjne agrokredyty
- współfinansowanie przedsiębiorstw przetwórstwa rolnego i magazynowania
- specjalne ubezpieczenia rolnictwa
- wspieranie młodych przedsiębiorców na obszarach wiejskich.

Sektor turystyczny

Turystyka jest jednym z najdynamiczniej rozwijających się sektorów gruzińskiej gospodarki. W 2019 r. zarejestrowano 9,4 mln podróżnych, co dało wzrost o aż 7,8%. Rząd gruziński opracował 10-letni plan rozwoju na lata 2015–2025, którego celem jest zwiększenie przepływu turystów do 11 milionów osób.

Sprzyja temu rosnąca liczba miejsc docelowych lotów z międzynarodowych portów lotniczych Gruzji. Na dzień 1 lutego 2020 r. wykonano 66 lotów, z czego 31 z lotniska w Tbilisi, 29 z Kutaisi, 6 z Batumi. Wzrost liczby turystów powoduje większe zapotrzebowanie na infrastrukturę turystyczną, stąd rząd oferuje potencjalnym inwestorom możliwość rozwoju sektora hotelowego, poprzez inwestycje w nieruchomości w kurortach letnich, zimowych, w tym:

- Tskaltubo Spa and Wellness Resort z 14 państwowymi sanatoriami do sprywatyzowania;
- działki państwowe na wybrzeżu Morza Czarnego, głównie w Batumi i Bobokvati;
- nieruchomości w ośrodkach zimowych w Gudauri, Tetnuldi i Goderdzi.

Specjalne strefy turystyczne (w Anaklii, Kobuleti – 20 km od Batumi i Ganmukhuri) oferują zwolnienia z podatku od gruntów, zysków i nieruchomości do 2026 r. oraz bezpłatną licencję na kasyna w hotelach z ponad 80 pokojami.

Ciekawym programem jest „Host in Georgia” w ramach „Produce in Georgia”. Umożliwia przedsiębiorcom budowę hotelu, rozbudowę, remont lub podpisanie umowy franczyzy z renomowaną marką hotelową, z wyjątkiem inwestycji w Tbilisi i Batumi.

„Enterprise Georgia” zapewnia wówczas następującą pomoc finansową i techniczną:

- 10% współfinansowanie oprocentowania przez pierwsze 2 lata pożyczki w GEL;
- 8% współfinansowanie oprocentowania przez pierwsze 2 lata pożyczki w USD lub EUR;
- częściowa gwarancja zabezpieczenia na pierwsze 4 lata;
- współfinansowanie umów franczyzy/zarządzania przez pierwsze 2 lata.

Sektor energetyczny

Zużycie energii elektrycznej rośnie w Gruzji szybciej niż jej wytwarzanie. Obecnie łączna moc elektrowni działających w Gruzji wynosi 4229,14 MW, z tego 32822,04 MW jest generowanych przez 89 elektrowni wodnych, 926 MW przez pięć elektrowni ciepłych i 20,7 MW z elektrowni wiatrowych.

Rząd Gruzji opracował 10-letni plan rozwoju sieci (2019-2029) i aby zwiększyć eksport, modernizuje wewnętrzny system sieci i linii przesyłowych ze wszystkimi krajami sąsiadującymi. Istnieje bowiem duży potencjał sprzedaży energii do krajów ościennych, szczególnie tych posiadających deficyt energii jak Armenia i Azerbejdżan.

Gruzja posiada znaczny potencjał wytwarzania energii z energii wodnej, wiatrowej, słonecznej i innych źródeł odnawialnych, co stwarza dogodne możliwości inwestowania w sektor energii odnawialnej:

- ma drugie najbogatsze zasoby hydroenergetyczne na mieszkańca na świecie i ogromny potencjał, aby stać się dostawcą zielonej energii elektrycznej dla regionu. Potencjał greenfield w Gruzji wynosi 40 TWh; na razie wykorzystuje się tylko 20% całkowitego potencjału wodnego. Gruzja ma ponad 20 tys. rzek, a prawie 300 z nich stanowi doskonałą okazję do wytwarzania energii wodnej. Nowe elektrownie mają priorytetowy dostęp do linii przesyłowej do Turcji, a działalność związana z wytwarzaniem i eksportem energii jest zwolniona z podatku VAT. Elektrownie o mocy mniejszej niż 13 MW nie potrzebują licencji na wytwarzanie; mają też swobodę wyboru nabywcy i prowadzenia negocjacji w sprawie cen. Mniejsze niż 2 MW nie potrzebują pozwolenia na oddziaływanie na środowisko.
- potencjał wiatrowy Gruzji szacowany jest na 4 terawatogodziny z większą mocą wytwórczą w zimie. Udział energii wiatrowej w całkowitej produkcji ma osiągnąć 10% do 2025 r. co niewątpliwie będzie wymagać dodatkowych inwestycji.
- szanse dla inwestorów są też w sektorze pozyskiwania i przetwarzania energii słonecznej. Wysoka emisja promieniowania z uwagi na położenie geograficzne powoduje, że w Gruzji jest aż 250–280 słonecznych dni w roku (około 1900–2200 godzin rocznie) i to w większości regionów Gruzji.
- Gruzińskie zasoby wód geotermalnych wynoszą 250 mln m³ rocznie. Istnieje ponad 250 naturalnych i sztucznych źródeł, w których średnia temperatura wód geotermalnych wynosi od 30 do 110° C.

Działalność w sektorze energii elektrycznej podlega licencjonowaniu przez Gruzińską Krajową Komisję Regulacyjną ds. Energii i Zaopatrzenia w Wodę (GNERC). Istnieją cztery rodzaje licencji: na wytwarzanie energii elektrycznej, wysyłkę, transmisję i dystrybucję.

6. DOSTĘP DO RYNKU DLA POLSKICH TOWARÓW I USŁUG

Polska i Gruzja podpisały umowę o unikania podwójnego opodatkowania (1999 r.)¹⁰. Od momentu wejścia w życie umowy o pogłębionej i wszechstronnej strefie wolnego handlu (DCFTA) cła na produkty wyprodukowane w UE wynoszą 0%.

Suma obrotów towarowych między Polską i Gruzją w 2018 r. (wg danych GUS) wyniosła 156,4 mln USD (spadek o 4,2%). Eksport do Gruzji wyniósł 136 mln USD (spadek o 3%), import wyniósł 20,4 mln USD (spadek o 11%). Saldo obrotów wyniosło 115,6 mln USD.

Główne grupy towarowe w eksporcie Polski do Gruzji w 2018 r.: to m.in.:

- produkty przemysłu chemicznego lub przemysłów pokrewnych (35,2 mln USD);
- gotowe artykuły spożywcze, napoje bezalkoholowe i alkoholowe (29,3 mln USD);
- maszyny i urządzenia mechaniczne, sprzęt elektryczny (19,1 mln USD);
- metale nieszlachetne i artykuły z metali nieszlachetnych (9,1 mln USD);
- pojazdy, statki powietrzne, jednostki pływające i współdziałające urządzenia transportowe (8,9 mln USD);
- tworzywa sztuczne i artykuły z nich wytworzone (7,7 mln USD);
- artykuły przemysłowe różne (7,1 mln USD);
- przyrządy i aparatura optyczna, przyrządy medyczne, kontrolne pomiarowe (3 mln USD);
- materiały i artykuły włókiennicze (2,9 mln USD);
- zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego (2,5 mln USD);
- drewno i artykuły z drewna, węgiel drzewny, korek, wyroby wikliniarskie (2,5 mln USD).

Główne grupy towarowe w imporcie Polski z Gruzji w 2018 r. to m.in.:

- produkty przemysłu chemicznego lub przemysłów pokrewnych (8,4 mln USD);
- gotowe artykuły spożywcze, napoje bezalkoholowe i alkoholowe (3,8 mln USD);
- materiały i artykuły włókiennicze (3 mln USD);
- produkty pochodzenia roślinnego (1,6 mln USD);
- metale nieszlachetne i artykuły z metali nieszlachetnych (1,7 mln USD).

W kwestii inwestycji głównymi sektorami są nieruchomości, turystyka, wino, agroturystyka i branża spożywcza. Możliwości istnieją też w infrastrukturze transportowej (infrastruktura drogowa i portowa, modernizacja linii kolejowej, dostawy autobusów i pojazdów szynowych), infrastrukturze komunalnej (m.in. gospodarka odpadami, oświetlenia ulic, efektywność energetyczna, gospodarka wodno-ściekowa), przemyśle metalurgicznym (m.in. eksport koksu, maszyn i urządzeń) oraz energetyce.

Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOiR) i Zielony Fundusz Klimatyczny (GCF) udzielą pożyczki państwowej w wysokości 75 mln EUR na modernizację sieci metra Tbilisi w stolicy Gruzji, stąd wkrótce potrzebne będą zarówno materiały jak i wykonawcy dla tej inwestycji. Jeśli chodzi o plany inwestycyjne i szanse dla przedsiębiorców, Miasto Tbilisi planuje m.in. renowację ulic Baratashvili, Ketevana Tsamebuli, wliczając nową osłonę asfaltu, linie przesyłowe, słupy elektryczne.

¹⁰ www.prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20062481820

Gruzja poszukuje obecnie też producentów laminowanych paneli podłogowych oraz dostawców usług projektowych, doradczych i nadzorczych w zakresie architektury, projektowania i budowy zakładów przetwórstwa odpadów.

W związku z pandemią koronawirusa od 12 kwietnia Eurazjatycka Unia Gospodarcza (Rosja, Kazachstan, Białoruś, Armenia, Kirgistan) zakazały eksportu wielu produktów spożywczych. Wśród nich jest zakaz eksportu gryki, ryżu, cebuli i czosnku. Zakaz wywozu potrwa do 30 czerwca, co może stanowić szansę dla polskich produktów spożywczych, jako że Gruzja większość z tych produktów importowała z krajów Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej oraz Rosji.

Możliwości biznesowe są też w sektorze medycznym. Na początku maja 2020 r. Georgia Healthcare Group PLC podpisał dwuletnią umowę pożyczki na 25 milionów USD z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju. Jako największy dostawca opieki zdrowotnej w kraju (w Gruzji opieka zdrowotna jest prywatna) grupa wykorzysta środki na adaptację i modernizację szpitali oraz zakup sprzętu medycznego do walki z COVID-19.

Gruzja jest zainteresowana nie tylko konkretnymi towarami, ale też technologiami, rozwiązaniami związanymi z linią produkcyjną, usługami konsultingowymi. Jeśli chodzi o sektor turystyczny, wyraźne zapotrzebowanie jest na pensjonaty i hotele 3-gwiazdkowe, spa, parki wodne i linowe.

7. SYSTEM PODATKOWY I ZACHĘTY DLA BIZNESU

Poszczególne stawki podatków przedstawiają się następująco:

1. podatek dochodowy od osób prawnych, CIT: 0% lub 15% (płatny w momencie wypłaty dywidendy ze Spółki)
2. podatek dochodowy od osób fizycznych, PIT: 20%
3. podatek od wartości dodanej (VAT): 18%
4. podatek od nieruchomości do 1%
5. podatek celny/ importowy: 0%, 5% lub 12%
6. Podatek akcyzowy (zależy od towarów).

Jeśli obrót towarami, które podlegają podatkowi VAT nie przekroczy 100 tys. GEL (ponad 30 tys. EUR), przedsiębiorca nie zapłaci VAT-u. Eksportując towary za granicę przedsiębiorcy są zwolnieni z podatków. Jeśli z kolei importują do Free Zone, zapłacą wyłącznie cło. Import do Gruzji podlega VAT-owi oraz podatkowi sprzedaży krajowej o wysokości 4%.

Składka emerytalna: 2% opłacana przez pracodawcę, 2% przez pracownika, 2% przez rząd.

Podatek dochodowy od osób fizycznych na odsetki, dywidendy, tantiemy – 5%.

Brak podatku dochodowego od zatrzymanego zysku.

Brak podatku od majątku i podatku od spadków.

Brak ograniczeń dotyczących przeliczania walut lub repatriacji kapitału/ zysków.

Ulgi podatkowe dla tych, którzy osiedlą się w rejonach wysokogórskich

Osoba posiadająca stałe miejsce zamieszkania w osadzie wysokogórskiej korzysta ze zwolnienia z podatku dochodowego i majątkowego. Indywidualny przedsiębiorca prowadzący działalność w osadzie wysokogórskiej jest zwolniony z podatków zgodnie z warunkami Kodeksu Podatkowego Gruzji.

Następujące rodzaje dochodów dla osób fizycznych są zwolnione z podatku:

- dochód uzyskany z działalności prowadzonej w tzw. osadzie wysokogórskiej – przez 10 lat kalendarzowych, w tym rok w którym status został przyznany;
- dochód podlegający opodatkowaniu (do 3000 GEL) pochodzący od organizacji budżetowej osoby zamieszkałej na stałe w osadzie i posiadającej co najmniej troje dzieci na utrzymaniu poniżej 18 roku życia;
- dochód podlegający opodatkowaniu (do 6000 GEL) uzyskany przez osobę mającą status zamieszkałej na stałe w osadzie wysokogórskiej z tytułu prowadzonej tam działalności w ciągu roku kalendarzowego (z wyjątkiem dochodu od wynagrodzenia otrzymanego z organizacji budżetowej i instytucji medycznej utworzonej przez państwo lub lokalny organ samorządowy).

W celu stymulowania lokalnych i zagranicznych przedsiębiorstw, rząd wprowadził m.in.:

Fundusz partnerski (Partnership Fund) z budżetem 1,4 mld USD i 100% własnością państwa. W początkowym etapie fundusz działał jako partner finansowy dla inwestorów prywatnych i zapewniał finansowanie średnio- i długoterminowe. Udział funduszu w projektach był ograniczony do udziału mniejszościowego (do 50%). Fundusz zapewniał finansowanie inwestycji greenfield, czyli tych realizowanych na terenie dotychczas niezabudowanym, najczęściej rolniczym, leśnym czy rekreacyjnym oraz brownfield – inwestycji ponownie wykorzystujących budynki lub obiekty infrastruktury przemysłowej, często zdegradowane. Działał jako cichy wspólnik z określoną strategią wyjścia. Fundusz aktualnie przejmuje Enterprise Georgia. Rząd Gruzji planuje wdrożyć warunki uzgodnione z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (MFW), zgodnie z którymi wszelka działalność finansowa Partnership Fund, z wyłączeniem projektów już realizowanych, zostanie odwołana. Fundusz nie może brać udziału w nowych projektach i nie może podejmować nowych zobowiązań. Rząd gruziński rozpoczął prace nad zmianą modelu działalności funduszu latem 2019 r., a przedsiębiorstwa będące własnością funduszu zostaną przekazane rządowi w zarządzanie.

Partnership Fund pełnił istotną rolę w gruzińskiej gospodarce realizując różne projekty o wartości ponad 2 miliardów USD dzięki współudziałowi i aktywnej współpracy z inwestorami zagranicznymi.

Gruziński Fundusz Rozwoju Energii (Georgian Energy Development Fund) ze 100% własnością państwa, zarządzany przez Ministerstwo Gospodarki i Zrównoważonego Rozwoju. Fundusz promuje wykorzystanie potencjału energetycznego kraju poprzez identyfikację i rozwój perspektywicznych projektów w zakresie odnawialnych źródeł energii. W przypadku zainteresowania inwestora podpisywane jest memorandum między inwestorem a GEDF (i stroną trzecią, jeśli taka istnieje), w którym określone są wzajemne obowiązki funduszu i inwestora. Strategia funduszu polega na posiadaniu mniejszościowego udziału, np. do 30% w kapitale spółki lub do 10% całości inwestycji.

Gruziński fundusz wspóln inwestycyjny (Georgian Co-Investment Fund) z budżetem 6 mld USD; tylko inwestycje typu private equity. Fundusz zainwestuje 25–75% całkowitej kwoty inwestycji kapitałowych, przy minimalnej ich wartości 5 mln USD.

Program „Produce in Georgia” – w czerwcu 2014 r. Ministerstwo Gospodarki i Zrównoważonego Rozwoju Gruzji wraz z Ministerstwem Rolnictwa uruchomiły rządowy program, którego celem jest promowanie przedsiębiorczości w kraju poprzez stymulowanie zakładania nowych przedsiębiorstw i wspieranie rozwoju istniejących. Dzięki niemu można ubiegać się o bezpłatne grunty i budynki pod budowę fabryk, dotacje na spłatę odsetek od kredytu, dotacje dla zakładów przetwórstwa spożywczego oraz dostęp do finansowania.

Agencja Enterprise Georgia jest kluczowym partnerem wdrażającym „Produce in Georgia” i odpowiada za wsparcie biznesowe, promocję eksportu i inwestycje w gruzińską gospodarkę. To pierwsza instytucja rządowa w Gruzji, której zadaniem jest rozwój sektora prywatnego poprzez różne mechanizmy wsparcia finansowego i technicznego. Jej budżet na projekty to 19,9 mln GEL.

Program wsparcia dla startupów – GITA (Georgia’s Innovation and Technology Agency) zapewnia dostęp do finansowania innowacyjnych projektów, a także wspiera komercjalizację badań i transfer technologii. 40 mln USD przeznaczono na kolejne 5 lat na dotacje dla MŚP i innowacyjne projekty infrastrukturalne, zwiększenie popytu na korzystanie z Internetu, szkolenia i programy mentorskie.

Agencja Rolnictwa i Rozwoju Wsi – LEPL Agricultural and Rural Development Agency (ARDA) to Agencja Państwowa, która wspiera finansowo projekty dla rozwoju rolnictwa w Gruzji, a wszystkie państwowe programy w branży rolnej są wdrażane właśnie przez tę agencję. Podobne projekty realizowane były przez Legal Entity of Public Law Agricultural Cooperatives Development Agency, która w chwili obecnej należy do ARDA. Agencja ARDA działa pod Ministerstwem Ochrony Środowiska i Rolnictwa Gruzji.

Dla przykładu gruzińskie firmy Chirina i Lomtagora otrzymały dofinansowanie od państwa (LEPL Agricultural and Rural Development Agency) w celu budowy suszarni do zbóż i kukurydzy, silosy zbożowe. Szansą dla polskich dostawców może być program współfinansowania maszyn rolniczych przez Agencję „Agricultural Logistics & Services Company”, która należy do Ministerstwa Ochrony Środowiska i Rolnictwa Gruzji. Program rozpoczął się w 2019 r. Kwota współfinansowania przez Agencję dla jednego beneficjenta wynosi nie więcej niż 50% kosztów zakupu sprzętu rolniczego, maksymalnie 150 000 GEL¹¹.

Interesujący może się okazać też rządowy program dla rozwoju branży mleczarskiej „State Programme of Dairy Modernization and Market Access (DiMMA)”, którego celem jest rozwój gospodarki wiejskiej poprzez promowanie tworzenia konkurencyjnego oraz zrównoważonego przemysłu mleczarskiego¹².

Gruzja otrzymuje ponadto dofinansowanie ze środków FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations – Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa) oraz UE (ENPARD – The European Neighbourhood Programme for Agriculture and Rural Development, Program Europejskiego Sąsiedztwa na Rzecz Rolnictwa i Rozwoju Wsi) dla rozwoju branży rolniczej.

¹¹ www.mechanization.arda.gov.ge/guest/terms

¹² www.arda.gov.ge/projects/read/dairy_modernization_market/23:parent

W ramach ENDPARD Unia Europejska przekazała następujące środki¹³:

I faza – 52 mln EUR, w latach 2014-2017;

II faza – 50 mln EUR, w latach 2016-2019;

III faza – 77,5 mln EUR, w latach 2018-2022.

Wolne strefy przemysłowe (Free Industrial Zones, FIZs) zlokalizowane w Tbilisi, dwie w Kutaisi i jedna w porcie morskim Poti. Ich celem jest przyciąganie międzynarodowego kapitału. Wszystkie strefy obsługiwane są przez prywatne firmy, a inwestor wynajmuje powierzchnię bezpośrednio od operatora. Firma produkująca w strefie towary na eksport jest zwolniona ze wszystkich podatków, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób fizycznych (20%), który jest wypłacany z wynagrodzeń pracowników. Firma produkująca towary na lokalny rynek, oprócz podatku dochodowego od osób fizycznych, musi płacić podatek VAT (18%) i 4% przychodów ze sprzedaży krajowej.

Warto podkreślić, że Kutaisi jest miastem partnerskim Poznania. Wolna Strefa Przemysłowa w Kutaisi zlokalizowana jest zaledwie 10 km od Międzynarodowego Portu Lotniczego Kutaisi, 95 km od portu morskiego w Poti. Położenie w centrum regionu Imeretia z dogodną infrastrukturą transportową, w tym kolejową i drogową, portami morskimi i lotniczymi sprawia, że będzie to w niedalekiej przyszłości ważny ośrodek przemysłowy i handlowy łączący Morze Czarne i Morze Kaspijskie.

Specjalne strefy turystyczne (Free Tourism Zones) w Anaklii, Kobuleti i Ganmukhuri. Warte są szczególnej uwagi w kontekście wcześniej omówionych zwolnień z podatku od gruntów, zysków i nieruchomości. Nieocenionym źródłem dodatkowych informacji jest tu Enterprise Georgia.

System zamówień publicznych Cała gruzińska administracja i spółki skarbu państwa są zobowiązane do używania centralnego systemu zamówień elektronicznych prowadzonego przez Agencję Zamówień Publicznych: www.tenders.procurement.gov.ge/login.php?lang=en.

Sporo informacji o przetargach, np. zestawienie największych zamawiających i dostawców, można znaleźć w serwisie prowadzonym przez Transparency International: www.tendermonitor.ge/en.

8. PROCES ZAKŁADANIA DZIAŁALNOŚCI

Procedury związane z rozpoczęciem działalności gospodarczej są proste i przejrzyste. Cały proces jest w wysokim stopniu zdigitalizowany; rejestracja firmy może odbyć się na odległość. Prowadzi ją Krajowa Agencja Rejestru Publicznego (National Agency of Public Registry, NAPR)¹⁴.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest jedną z najbardziej popularnych form prowadzenia działalności gospodarczej w Gruzji. Odpowiedzialność spółki z o.o. przed wierzycielami jest ograniczona do jej majątku. Nie ma prawnego wymogu minimalnej lub maksymalnej kwoty kapitału zakładowego. Nie ma też ograniczeń dotyczących narodowości, miejsca zamieszkania czy wymogu stałego pobytu na terenie Gruzji. Prosta jest procedura rejestracji i stosunkowo niskie koszty prowadzenia działalności.

¹³ www.enpard.ge/en/about-us/

¹⁴ www.napr.gov.ge (niestety strona jest tylko w języku gruzińskim)

Podstawowy koszt rejestracji spółki zaczyna się od 125,50 GEL (42 EUR) za standardową 24-godzinną rejestrację. Koszt rejestracji ekspresowej, zazwyczaj dokonywanej w ciągu 4 godzin, wynosi 225,50 GEL (75 EUR)¹⁵.

Wymagane dokumenty do rejestracji spółki w Gruzji to:

- statut (akt założycielski spółki);
- formalny wniosek o rejestrację;
- uchwała założycieli o zarejestrowaniu spółki w Gruzji w wybranej formie;
- odpis z rejestru jeżeli założycielem jest osoba prawna;
- uchwała o wyznaczeniu dyrektora (do sprawowania zarządu nad spółką, oprócz udziałowców; wymagany jest minimum jeden dyrektor dowolnej narodowości);
- kopie paszportów dyrektorów i udziałowców (wymagany jest minimum jeden udziałowiec do założenia spółki);
- umowa najmu lokalu potwierdzona notarialnie jeżeli spółka wynajmuje biuro;
- potwierdzenie uiszczenia opłaty rejestracyjnej.

Spółkami akcyjnymi są zazwyczaj podmioty o dużym kapitale, choć nie istnieje dla tego faktu żaden wymóg prawny. Kapitał spółki dzieli się na akcje o równej wartości nominalnej.

Utworzenie **oddziału przedsiębiorstwa zagranicznego** nie wymaga żadnych inwestycji kapitałowych, musi być jednak zarejestrowany w Narodowej Agencji Rejestru Publicznego. Rejestracja wymaga złożenia przez przedsiębiorstwo założycielskie wniosku wraz z poświadczoną notarialnie decyzją przedsiębiorstwa o powołaniu dyrektora nowego oddziału.

Przedstawicielstwo ma formę podobną do oddziału, działa zgodnie z uprawnieniami delegowanymi przez przedsiębiorstwo założycielskie. Posiada jednak uprawnienia do reprezentowania i obrony interesów przedsiębiorstwa założycielskiego ponad wykonywanie funkcji oddziału.

9. LEGALIZACJA DODUMENTÓW

Polska i Gruzja są stronami Konwencji haskiej o zniesieniu wymogu legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych sporządzonej 5 października 1961 roku, stąd aby móc posłużyć się dokumentem pochodzącym z Gruzji w Polsce, wystarczy, że w miejscowym urzędzie uzyskamy apostille. Apostille na dokumentach pochodzących z Gruzji nadaje: Public Service Development Agency. Z kolei jeśli zagraniczny urząd wymaga apostille na polskim dokumencie, należy skontaktować się z naszym MSZ¹⁶.

¹⁵ „Wolna Strefa Ekonomiczna w Gruzji – wprowadzenie”, Revup Financial Services, marzec 2019.

¹⁶ www.gov.pl/web/gruzja/apostille

10. WYBRANE IMPREZY TARGOWE

Caucasus Buid

Międzynarodowe targi budownictwa i wyposażenia wnętrz.

www.buildeexpo.ge

Georgian Tourism Fair

Targi branży turystycznej.

www.tourismexpo.ge

WineExpo Georgia

www.winexpo.ge

Agro Food Drink Tech Expo

Targi branży spożywczej i rolniczej.

www.agroexpo.ge

Elcomm Caucasus

Wystawa automatyki, energetyki i systemów zasilania.

www.elcommexpo.ge

Tbilisi Health Forum

Targi branży medycznej oraz kosmetycznej (International Fair for Aesthetic Medicine, Dentistry and Medical Technology).

www.tbilisihealthforum.ge

Aktualny kalendarz wydarzeń dostępny jest na stronie www.expogeorgia.ge.

11. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Strategiczne położenie. Hub transportowy. Główne regionalne trasy tranzytowe z północy na południe i ze wschodu na zachód przebiegają przez Gruzję.	Mały rynek.
Powszechny w oficjalnych i biznesowych kontaktach język angielski.	Niepewność geopolityczna.
Niskie cła (90% dóbr objętych jest stawką zerową), jedynie kilka licencji i pozwoleń, brak kontyngentów importowych, brak opłat eksportowych i reeksportowych, brak podatku VAT od eksportu, uproszczone i skrócone procedury odpraw celnych. Niskie koszty pracy oraz proste regulacje rynku.	Słabo jeszcze rozwinięta infrastruktura.
Ograniczenie korupcji.	Niska ocena w rankingu kwalifikacji państw pod względem ryzyka inwestycyjnego OECD – 6. Pojawiają się informacje o problemach podmiotów zagranicznych ze skuteczną obroną swoich interesów w sądach w wypadku sporu prawnego z firmami gruzińskimi.
Wysokie pozycje w rankingach wolności gospodarczej.	Wyłączenie głównych miast – Tbilisi i Batumi z udzielanej pomocy finansowej dla inwestorów głównie w sektorze turystyki.
Umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania z Polską.	Barierą dla polskich eksporterów mogą być kwestie transportowe. Najpopularniejsze jest połączenie drogowe przez Turcję, mimo długiej trasy. Krótsze połączenie drogowe przez Białoruś/Ukrainę i Rosję jest utrudnione ze względów biurokratycznych i wizowych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
Bezpośrednie połączenia lotnicze Polska-Gruzja.	Konflikty wewnętrzne w Abchazji i Południowej Osetii.
Pozytywny stosunek do Polaków.	Niestabilna sytuacja polityczna w regionie.
Liberalna polityka handlu zagranicznego oraz chęć zwiększenia bezpośrednich inwestycji zagranicznych.	Deficyt budżetowy jako efekt koronawirusa.

Rozbudowa m.in. linii kolejowej Baku-Tbilisi-Kars i plany transportu ładunków z Dalekiego Wschodu przez rosyjskie porty w Nachodce, dalej do Azerbejdżanu koleją transsyberyjską, a stamtąd przez Baku-Tbilisi-Kars do Turcji i Europy.	Stosunki z krajami ościennymi.
Wolne strefy gospodarcze. Wzmacnianie roli Gruzji jako centrum logistycznego i centrum prowadzenia działalności gospodarczej w regionie.	Kapitał głównie inwestorów z Holandii, Wielkiej Brytanii, Azerbejdżanu, Turcji, USA i Chin.
Szybki wzrost gospodarczy.	Jednym z najszybciej rozwijających się sektorów gruzińskiej gospodarki jest turystyka. Pandemia korony wirusa stwarza dla inwestorów duże ryzyko.

Podsumowanie

Gruzja to mały kraj, ale umowy o wolnym handlu z krajami Wspólnoty Niepodległych Państw oraz Turcją, otwierają drzwi na olbrzymie rynki zbytu. Z Tbilisi można też biznesowo obsługiwać Armenię i Azerbejdżan.

Jako członek Światowej Organizacji Handlu (WTO), Gruzja nie stosuje żadnych istotnych ograniczeń w zakresie handlu zagranicznego i zagranicznych transferów finansowych, a system regulacji prawnych w tym zakresie oceniany jest jako jeden z najbardziej liberalnych.

Po zawirowaniach w 2008 r. i wielu reformach kraj szybko awansował w rankingu „Doing Business”. Jest w gronie 10. najlepszych państw do prowadzenia biznesu. Gruzjińska gospodarka dynamicznie rosła, utrzymując stałe stopy wzrostu.

Od czasu wybuchu pandemii COVID-19 rząd gruziński był zmuszony wprowadzić surowe zalecenia dla obywateli. W wyniku podjęcia wczesnych kroków udało się znacznie ograniczyć liczbę zgonów i zarażonych osób. Biorąc pod uwagę wrażliwość gruzińskiej gospodarki, powyższe środki ograniczające w połączeniu ze spowolnieniem gospodarczym na świecie mogą mieć poważny wpływ na wzrost gospodarczy kraju. Dlatego 24 kwietnia 2020 r. rząd ogłosił Antykryzysowy Plan Gospodarczy i poczynając od 27 kwietnia stopniowo (w odstępach dwutygodniowych) otwierana jest gospodarka. W tym celu przeznaczono 3,5 mld GEL na walkę z pandemią, przekazując 1,035 mld GEL obywatelom Gruzji jako wsparcie społeczne, 2,11 mld GEL na wsparcie właścicieli firm oraz 350 mln GEL dla sektora opieki zdrowotnej. Planowane są dalsze usprawnienia finansowe.

12. WAŻNE KONTAKTY

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Gruzji

Oniashvili 24, 0160 Tbilisi (Saburtalo)

telefon: + 995 32 2 92 03 98, fax: + 995 32 2 92 03 97

tbilisi.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Ambasada Gruzji w Rzeczypospolitej Polskiej

Berneńska 6, 03-976 Warszawa

telefon: +48 22 616 62 21/22, fax: +48 22 616 62 26

warsaw.emb@mfa.gov.ge

Zagraniczne Biuro Handlowe Tbilisi Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A.

Pixel Business Center

34 Ilia Chavchavadze Avenue, 5 piętro, Vake, Tbilisi

Kierownik Karolina Zaręba

telefon: +995 557 457 199

karolina.zareba@paih.gov.pl

Enterprise Georgia

5/6 Marjanishvili str. (18 Uznadze str.) 0102 Tbilisi

telefon: +995 32 2 96 00 10

info@enterprise.gov.ge

Georgia International Chamber of Commerce

3/29 Polikarpe Kakabadze St., Tbilisi 0105

telefon: +995 32 2 98 81 76

info@icc.ge

Georgian Chamber of Commerce and Industry

29, Shataidze St, 0114 Tbilisi

telefon: +995 32 269 47 47

info@gcci.ge

EU-Georgia Business Council

38-40 Kobuleti Street, Tbilisi 0179

telefon: +995 32 2 90 36 91

sekretariat@eugbc.net

Polsko-Gruzińska Izba Przemysłowo-Handlowa: www.pol-ge.com

Posiada biura we Wrocławiu i w Tbilisi.

Data opracowania: 21 maja 2020 r.

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

**Wielkopolski
Fundusz Rozwoju**
Spółka Samorządu Województwa Wielkopolskiego

Wielkopolski Fundusz Rozwoju

Spółka Samorządu Województwa Wielkopolskiego

ZAPRASZAMY DO KONTAKTU

Wielkopolski Fundusz Rozwoju sp. z o.o.
ul. Szyperska 14, 61-754 Poznań
tel. +48 61 671 71 71, +48 61 671 71 72, fax +48 61 671 71 78
www.wfr.org.pl